
⁶¹ TC 1B.

⁶² TE 2A.

⁶³ TC 1A, 1B, 2A.

vieren.⁶¹ Dat Jager beweert dat de gemeente zich moet aanpassen aan het 'bij voorbaat gegeven oerbeeld van de kerk' lijkt al helemaal niet te kloppen met de werkelijke gang van zaken. E. de Vries: 'Ja, ik was er altijd wel voor als hij (de predikant – EB) begon te vertellen van hoor eens, we zitten hier voor schut zoals altijd, maar op het ogenblik wordt er naar ons gekeken, het maakt dus geen verschil. Want we kunnen niet fout gaan, we gaan gewoon de dienst doen.'⁶² De gemeente mag haar gang gaan, mag doen wat ze gewoon is te doen. Natuurlijk zijn er bijzondere diensten waar drama of dans deel uitmaken van de liturgie. Ook moet de kerkdienst 's middags worden uitgezonden. En het spreekt vanzelf dat de uitzending een bepaalde lengte moet hebben en dat een preek geen uren kan duren. Maar verschillende keren geeft C.M. de Vries aan dat de gemeente en de predikant de liturgie mogen vieren zoals dat bij hen gebruikelijk is. Is de gemeente gewoon de wet te lezen, dan zal dat ook in de uitzending gebeuren. Ouderlingen en diakenen nemen dezelfde plaats in als altijd. Leest een lector normaal gesproken uit de bijbel voor, dan zal hij dat ook doen als de camera's erbij zijn. De verantwoordelijkheid voor de dienst ligt dus nog steeds in eerste instantie bij de gemeente.⁶³

Het feit dat de eredienst wordt uitgezonden en dat men thuis mee kan kijken, maakt dat de gemeente zich bewust is van de dienende functie die ze op het moment van uitzenden heeft. Wellicht raakt ze zich meer bewust van de manier waarop ze gewoon is de liturgie te vieren. Het IKOR geeft de gemeente echter de gelegenheid om de eredienst te vieren zoals ze gewend is te doen op een gewone zondagochtend zonder de aanwezigheid van camera's. In het geval dat de predikant speciaal voor de televisie-uitzending bij de gemeente gezocht is, blijft dan wel de vraag staan wie precies van het IKOR vrij spel krijgt in de liturgie: de gastpredikant of de gemeente. Aan het eind van deze paragraaf zal hierover meer duidelijkheid zijn.

3.3 De invloed van apparatuur en crew op de liturgie

De aanwezigheid van lampen, camera's en microfoons heeft weinig tot geen invloed op de liturgie. Er is nooit sprake van camera's of lampen die in de weg staan of die bepaalde onderdelen of handelingen onmogelijk maken. Wel kan het voorkomen dat de bewegingsvrijheid van de predikant beperkt wordt door de microfoon. Alle microfoons zijn immers plaatsgebonden. Als de predikant bijvoorbeeld naar de bijbel, die op de tafel ligt, toe wil lopen, dan kan het technisch gesproken handiger zijn als de camera een beweging naar de bijbel maakt en de predikant blijft staan.⁶⁴